

ΗΠΑΤΙΚΑ ΑΠΟΣΤΗΜΑΤΑ - Σειρά Περιστατικών σε Παθολογική Κλινική Δευτεροβάθμιου Νοσοκομείου

Ροδοσθένους Κ, Τζανάκη Ε, Κουκιάς Στ, Αθουσάκη Α, Καβουσανάκη Μ, Παπάζογλου Γ, Παπανικολάου Ν,
Α΄ Παθολογική Κλινική Γενικό Νοσοκομείο Ηρακλείου Βενιζέλειο-Πανάνειο

ABSTRACT

Τα ηπατικά αποστήματα αποτελούν ιδιαίτερη κατηγορία ηπατικής λοίμωξης, η οποία προκαλείται από επινέμεση του ηπατικού παρεγχύματος αιματογενώς ή κατα συνέχεια ιστού, κυρίως από το χοληφόρο δέντρο. Στον δυτικό κόσμο παριστούν συνήθως επιπλοκή άλλης εστίας βακτηριακής λοίμωξης, ενώ στις αναπτυσσόμενες χώρες οφείλονται κυρίως σε προσβολή από παράσιτα. Η ετήσια επίπτωση είναι περίπου 2,3 περιπτώσεις ανα 100.000 κατοίκους, με τους άνδρες να προσβάλλονται συχνότερα από τις γυναίκες.

Σκοπός: Σκοπός αυτής της εργασίας είναι να καταδείξει τη σπουδαιότητα της έγκαιρης διάγνωσης, της στοχευμένης θεραπείας και της αναγκαιότητας ομάδας διαφορετικών ειδικοτήτων για την αντιμετώπιση των ηπατικών αποστημάτων, με σκοπό την καλύτερη έκβαση των ασθενών.

Περιγράφονται επτά περιστατικά ασθενών που εισήχθησαν στην κλινική μας κατά το έτος 2021-2022.

Από τα επτά περιστατικά τα τρία περιστατικά χρειάστηκαν παρέμβαση με διαδερμική παροχέτευση ενώ οι άλλοι τέσσερις αντιμετωπίστηκαν συντηρητικά με ενδοφλεβια αντιβιοτική αγωγή.

Ένας ασθενής χρειάστηκε νοσηλεία στη ΜΕΘ λόγω σηπτικής καταπληξίας.

Περιγράφονται επίσης οι παθογόνοι μικροοργανισμοί που απομονώθηκαν στο πύον ή /και στις καλλιέργειες αίματος καθώς και τα αίτια που οδήγησαν στην δημιουργία των ηπατικών αποστημάτων στους ασθενείς αυτούς.

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

ΡΟΔΟΣΘΕΝΟΥΣ ΚΑΛΛΙΑ,
Ειδικεύομενη Παθολογίας ΒΓΝΗ
Kalliarodosthe@gmail.com

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Τα ηπατικά αποστήματα αποτελούν ιδιαίτερη κατηγορία ηπατικής λοίμωξης, η οποία προκαλείται από επινέμεση του ηπατικού παρεγχύματος αιματογενώς ή κατα συνέχεια ιστού, κυρίως από το χοληφόρο δέντρο. Στον δυτικό κόσμο παριστούν συνήθως επιπλοκή άλλης εστίας βακτηριακής λοίμωξης, ενώ στις αναπτυσσόμενες χώρες οφείλονται κυρίως σε προσβολή από παράσιτα. Η ετήσια επίπτωση είναι περίπου 2,3 περιπτώσεις ανα 100.000 κατοίκους, με τους άνδρες να προσβάλλονται συχνότερα από τις γυναίκες.

Σκοπός αυτής της εργασίας είναι να αναδείξει τη σπουδαιότητα της έγκαιρης διάγνωσης, της στοχευμένης θεραπείας και της αναγκαιότητας συνεργασίας ομάδας διαφορετικών ειδικοτήτων για την αντιμετώπιση των ηπατικών αποστημάτων, με σκοπό την καλύτερη έκβαση των ασθενών.

ΜΕΘΟΔΟΣ

Πρόκειται για αναδρομική μελέτη ασθενών για το έτος 2021-2022 σε περιφερειακό δευτεροβάθμιο νοσοκομείο.

Περιγράφονται επτά περιστατικά ασθενών με διάγνωση ηπατικού αποστήματος, που εισήχθησαν στην Α΄ Παθολογική Κλινική του ΒΓΝΗ.

Απο τα επτά περιστατικά τα πέντε αφορούσαν άνδρες και τα δυο γυναίκες. Η μέση ηλικία των ασθενών ήταν τα 62,2 έτη

Όλοι οι ασθενείς κατά την εισαγωγή τους είχαν πλήρη εργαστηριακό έλεγχο και απεικονιστικό έλεγχο με υπερηχογράφημα άνω κοιλίας ή/και ΥΤ άνω κοιλίας.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

- Από τους επτά ασθενείς, οι τρεις χρειάστηκαν παρέμβαση με διαδερμική παροχέτευση των αποστημάτων (>5cm), ενώ οι άλλοι τέσσερις αντιμετωπίστηκαν συντηρητικά με ενδοφλέβια αντιβιοτική αγωγή.
- Ένας ασθενής χρειάστηκε νοσηλεία στη ΜΕΘ, λόγω σηπτικής καταπληξίας και οξείας νεφρικής βλάβης, ενώ ένας χρειάστηκε χειρουργική παρέμβαση και μεταφορά σε τριτοβάθμιο νοσοκομείο.
- Από τους ασθενείς που έγινε παροχέτευση των αποστημάτων, στον ένα απομονώθηκε **E.Coli** και **K.pneumoniae** από την καλλιέργεια πύου, ενώ στους δύο άλλους δεν απομονώθηκε κάποιο παθογόνο από την καλλιέργεια πύου ή από τις καλλιέργειες αίματος.

Περιστατικό 1- Απόστημα 5cm, E.Coli και K.pneumoniae στην κ/α πύου

Περιστατικό 3-Απόστημα 8cm-χειρουργική παρέμβαση

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

- Από τους ασθενείς που αντιμετωπίστηκαν συντηρητικά, στον ένα απομονώθηκε **Streptococcus anginosus** από την καλλιέργεια αίματος, σε δυο άλλους δεν απομονώθηκε παθογόνος μικροοργανισμός. Η τέταρτη ασθενής εμφάνιζε ταυτόχρονα και αποστήματα σπληνός με (+) IgG/IgM αντισώματα για Bartonella henselae.
- Όσον αφορά στα αίτια, σε τέσσερις ασθενείς διαπιστώθηκε προηγηθείσα λοίμωξη του χοληφόρου δέντρου, στον ένα καρκίνος του παχέος εντέρου, στη γυναίκα ασθενή Cat-scratch disease και στον τελευταίο ασθενή δεν τεκμηριώθηκε κάποιο αίτιο.

Περιστατικό 2-πολλαπλά αποστήματα στον αριστερό ηπατικό

Περιστατικό 4-Αποστήματα <4cm, νοσηλεία στη ΜΕΘ

ΣΥΖΗΤΗΣΗ

Η διάγνωση της αιτιολογίας και του παθογόνου μικροοργανισμού αποτελεί καίριο σημείο για τη στοχευμένη θεραπεία των ηπατικών αποστημάτων. Στη σειρά των περιστατικών που παρουσιάσαμε, απομονώθηκε παθογόνος μικροοργανισμός στους 4 από τους 7 ασθενείς, με αποτέλεσμα η θεραπεία να παραμείνει σε εμπειρικό σχήμα.

Τα κοινότερα παθογόνα αποτελούν: **Klebsiella pneumoniae**, **Escherichia coli**, **Pseudomonas aeruginosa**, **Enterobacter**, **Proteus**, **Streptococcus**, **Staphylococcus**.

Η θεραπεία αποτελεί συνδυασμό αντιβιοτικής αγωγής (κεφαλοσπορίνη 3ης γενιάς, πιπερακιλλίνη/ταζομπακτάμη, καρβαπενέμες και βανκομυκίνη) και όπου ενδείκνυται διαδερμικής παροχέτευσης ή χειρουργικής αντιμετώπισης.

-Αντιβιοτική αγωγή μόνο σε αποστήματα <3cm
-Διαδερμική αναρρόφηση σε αποστήματα 3-5cm
-Διαδερμική παροχέτευση σε αποστήματα >5cm
-Χειρουργική παρέμβαση: σε ρήξη αποστήματος, μη ανταπόκριση στην αντιβιοτική αγωγή και στην διαδερμική παροχέτευση, αποστήματα που δεν επιδέχονται παροχέτευσης

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Τα ηπατικά αποστήματα παραμένουν μια πρόκληση για τον κλινικό γιατρό, όσον αφορά στην κλινική υποψία, τις κλινικές εκδηλώσεις, την διάγνωση, αλλά και την ορθή αντιμετώπιση τους, ανάλογα το υπεύθυνο παθογόνο αλλά και το υποκείμενο νόσημα/αίτιο που τα προκάλεσε.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Sanchit Sharma M.D., D.M., Vineet Ahuja M.D., D.M., Liver Abscess: Complications and Treatment., Clinical Liver Disease, AASLD, Volume 18, Issue 3 September 2021
- Hossein Akhondi; Durr E. Sabih., "Liver Abscess", StatPearls Publishing, Treasure Island (FL), 12 Mar 2019